

УДК 687.016:7.037.3

КАЦИМОН М.О., НІКОЛАЄВА Т.І., КУДРЯВЦЕВА Н.І.
Київський національний університет технологій та дизайну

**ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕКТОНІЧНОЇ СТРУКТУРИ ТА
ПЛАСТИКИ КОСТЮМА НА ОСНОВІ ВИВЧЕННЯ
АВАНГАРДНОЇ ТЕЧІЇ
«ФУТУРИЗМ»**

***Мета.** Виявлення та аналіз пластичних та тектонічних особливостей будови архітектурних форм в «футуристичному» стилі та розробка системного підходу до проектування колекції жіночого одягу з вдосконаленими тектонічними та пластичними характеристиками.*

***Методика.** Дослідження являє собою комплекс загально - наукових принципів: метод соціологічного опитування був проведений для виявлення переважаючих складових елементів форми; системно - структурний аналіз дозволив визначити систему взаємопов'язаних елементів; морфологічний аналіз проводився з метою дослідження складових елементів внутрішнього заповнення площин форми; проаналізовано геометричні та обтічні аеродинамічні форми, формовані поверхні площин, принципи будови модульних конструкцій, які притаманні футуристичній архітектурі.*

***Результати.** На основі комплексного підходу до художнього проектування одягу було розроблено колекцію сучасного жіночого одягу, з елементами футуристичної архітектури.*

***Наукова новизна.** Дослідження обраної теми дало можливість вдосконалення нового підходу до визначення конструктивних особливостей та модульної будови складових елементів костюма в художньому проектуванні, які базуються на поступовому аналізі всіх видів інформації (текстова, ілюстративна, відеоматеріали).*

***Практична значимість.** Досліджений матеріал може застосовуватись в роботі фахівців, що працюють в сфері дизайну та проектування (дизайнери, стилісти, художники). На основі проведених досліджень розроблено перспективну колекцію одягу, що має вдосконалену тектонічну структуру та високий рівень естетичної привабливості.*

***Ключові слова:** футуристичний стиль, аеродинамічна форма, пластична форма, тектоніка, архітектура, модуль, конструкція, структура форми.*

Вступ. Moda часто бере натхнення в мистецтві, яке має в собі функціональні, художньо-образні та культурні аспекти. Однією з найяскравіших і оригінальних течій в мистецтві 10-х-20-х років минулого століття, що не втрачає своєї актуальності на сьогоднішній день, є «футуризм». Футуристичний стиль можна зустріти не тільки в мистецтві та живопису, а також в дизайні одягу, архітектурі, побутових об'єктів.

В ході аналізу літературних джерел виявлено, що ламані геометричні та обтічні аеродинамічні форми, формовані поверхні площин, притаманні сучасній архітектурі у «футуристичному» стилі, найбільше відповідають напрямкам та тенденціям сучасної моди в одязі [1-4]. Тому тема дослідження «футуристичної течії» в дизайні, з метою проектування колекції сучасного жіночого одягу є актуальною.

Постановка завдання. Метою роботи є виявлення та аналіз пластичних та тектонічних особливостей побудови архітектурних форм в «футуристичному» стилі та розробка системного підходу до проектування колекції жіночого одягу з вдосконаленими тектонічними та пластичними характеристиками.

В ході проведення дослідницької роботи було вивчено та проаналізовано архітектуру та костюм періоду 20-х років ХХ століття [1,2,5]. Для виявлення уподобань споживачів було виконано анкетування, і на його основі проведений морфологічний аналіз. Для кращого вивчення об'ємно – просторової структури костюма був проведений системно-структурний аналіз. При розробці колекції сучасного жіночого одягу, застосовані результати, отримані в ході наукових досліджень.

Результати дослідження. Футуристична архітектура є сьогодні одним з найяскравіших творчих напрямків архітектури кінця ХХ – початку ХХІ століття. Складність формоутворення і просторової організації об'єктів визначає різноманіття точок зору з приводу їх походження і пошуку витоків футуризму в різних галузях мистецтва [1,2].

Незважаючи на те, що стиль футуризм в одязі з'явився в далекі 60-ті, він і до цього дня продовжує дивувати і вражати уяву простих споживачів. Аналіз колекцій дизайнерів різних сезонів, різних років, переконав в тому, що футуристична тематика дуже популярна в фешн індустрії. В новому сезоні весна-літо 2015 деякі дизайнери використовують цей стиль у своїх колекціях. Багато хто бере його за основу колекції, а дехто використовує тільки якусь частину, наприклад, акценти: взуття, сумки та інші аксесуари [3,4].

Методологічна основа проведених досліджень передбачає використання комплексу наукових принципів та методик:

1. Метод соціальних досліджень та вивчення думок споживачів;
2. Системно – структурний аналіз аналогових форм;
3. Морфологічний аналіз та синтез;
4. Розробка базових знаків-символів форм костюма;
5. Структурний аналіз з розбивкою на модульні елементи форми.

Метод соціального дослідження був проведений шляхом складання анкет опитування споживачів, для підтвердження актуальності вибору теми та виявлення уподобань, щодо художньо-композиційних ознак проектування одягу на основі вивчення авангардної течії «футуризм».

За результатами опитування більша частина респондентів, яка слідкує за модними тенденціями, надає перевагу авангардному стилю в одязі. Перш за все споживач звертає увагу на такі критерії як: зручність, якість, функціональність та дизайн. Споживач вважає також цікавим використання архітектурних мотивів в дизайні одягу, а футуристичний стиль актуальною темою, як творче джерело.

Морфологічний аналіз проводився з метою виявлення конструктивних особливостей окремих елементів одягу та одержання більшої кількості варіативностей комбінування складових елементів костюма, з подальшим морфологічним синтезом в форми одягу (рис.1).

Для проведення морфологічного аналізу, використані дані анкетування, які набрали найбільшу кількість голосів. Суть аналізу полягає в розчленуванні досліджуваного об'єкта на окремі елементи форми, при цьому елементи залишаються незалежними один від одного. За допомогою морфологічного синтезу, об'єднуємо їх для подальшої модифікації. Таким чином утворюються різноманітні комбінації поєднання форм та елементів костюма [6].

В ході дослідження було застосовано метод системно-структурного аналізу форми костюма [6]. Проаналізовані модні образи та колекції одягу відомих дизайнерів у футуристичному стилі. Складено таблиці системно – структурного аналізу, для виявлення закономірностей тектонічної будови костюма 60 -70х рр. ХХ ст. Проаналізовано більше 30 комплектів костюма цього періоду. Знайдено кореляційну відповідність їх лінейних структур. За спрощеними лінейними структурами цих комплектів виконано поетапний аналіз їх тектонічної побудови, за наступними етапами:

- виявлення знаку-символу форми костюма;
- розбивка форми на складові геометричні елементи;
- пошук опорної поверхні костюма;
- головні лінії членування форми костюма;
- пропорційне співвідношення частин форми костюма;
- метро-ритмічна організація елементів форми костюма;
- виявлення ступеня статичності та динамічності форми костюма;
- визначення місць зосередження декору в костюмі;
- виявлення композиційно-психологічного центру костюма [7].

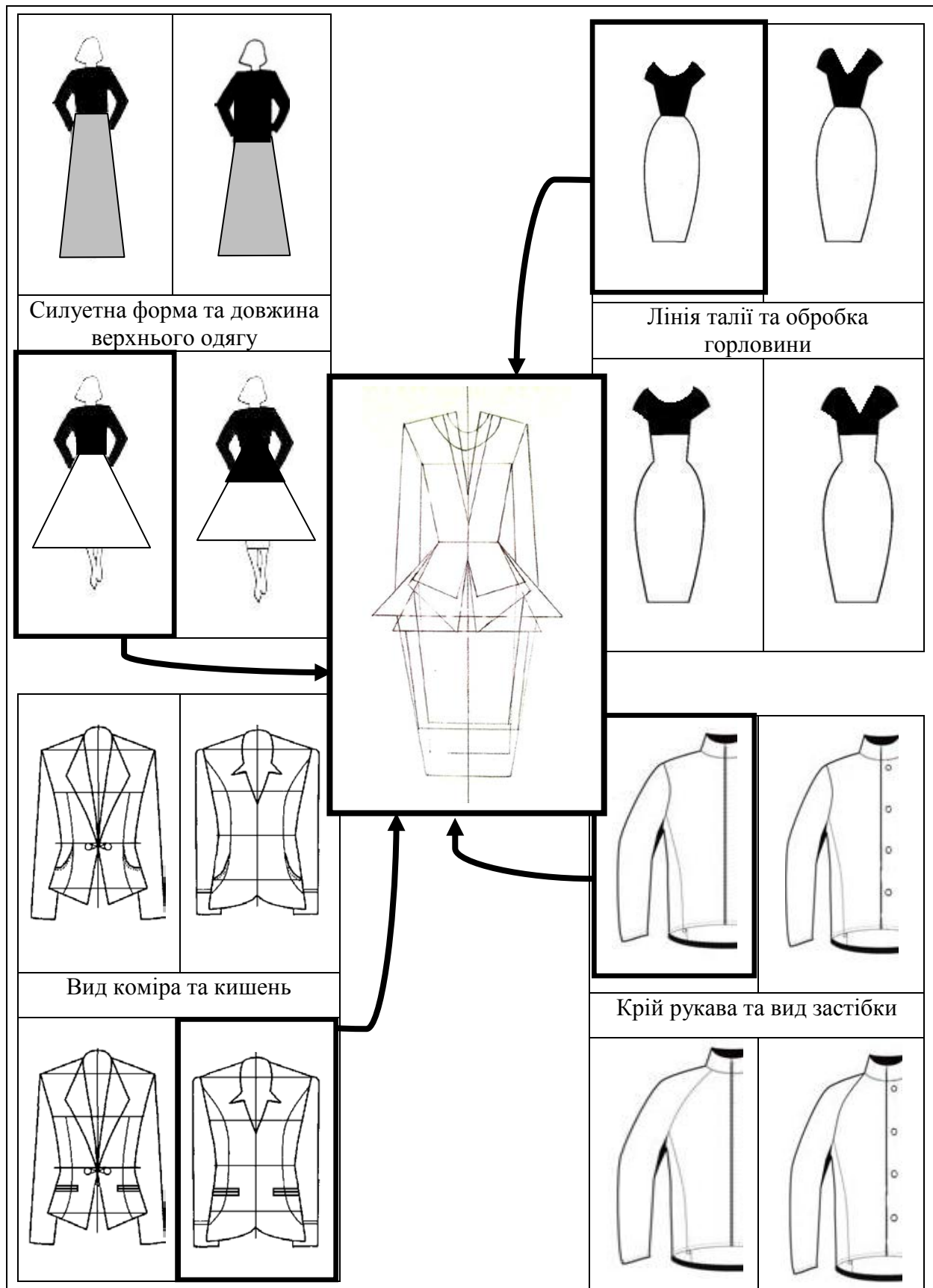

Рис.1 Морфологічний аналіз побудови форми та внутрішнього наповнення колекції

Дані системно-структурного аналізу систематизовано та виведено три основні знаки-символи форми для подальшого комплектування асортиментних капсул за призначенням:

- капсули білизни та купальників;
- капсули повсякденного одягу;
- капсули офіційно-ділового одягу.

Проаналізовано геометричні та обтічні аеродинамічні форми, формовані поверхні площин, будова модульних конструкцій, які притаманні футуристичній архітектурі. Виконано структурний аналіз з розбивкою на складові модульні елементи форми. Принципи комбінування модульних елементів використано в якості декоративного наповнення моделей колекції (рис.2,3,4).

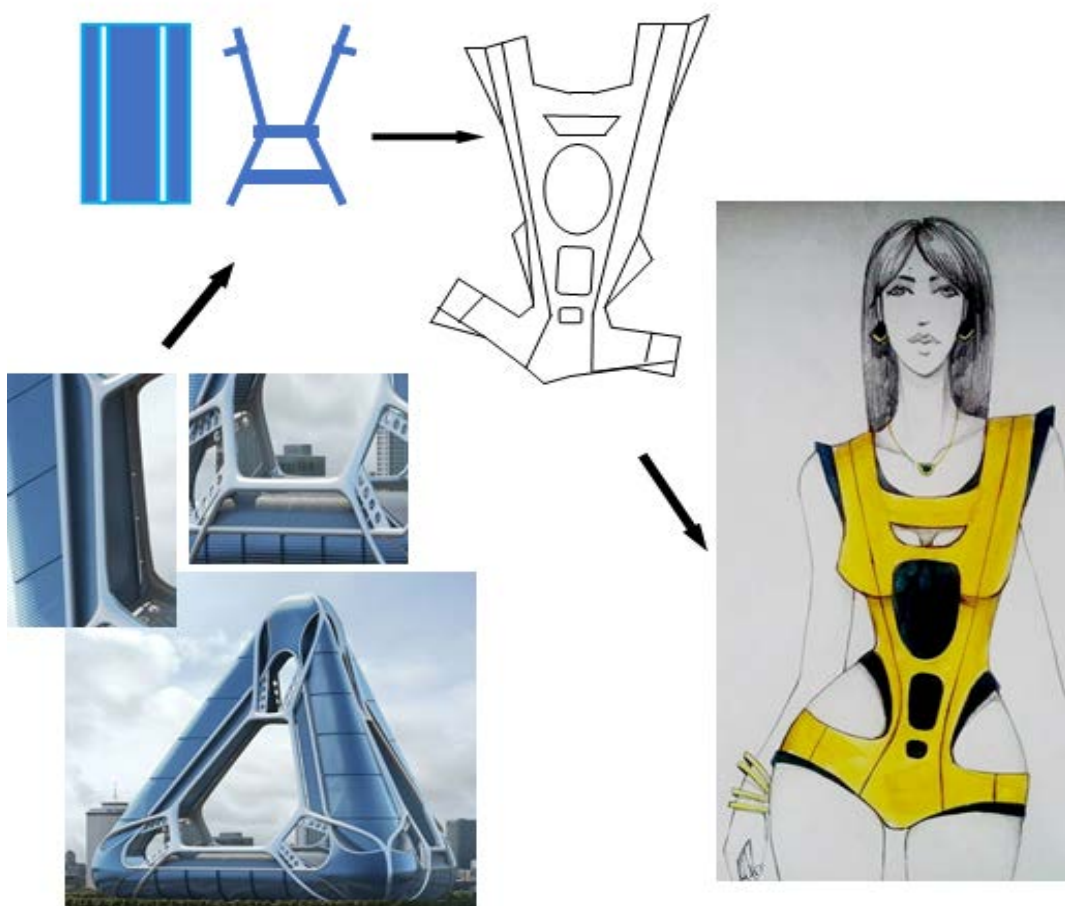

Рис.2. Принципи використання структурних модулів архітектурних форм в проектуванні асортиментної капсули білизни та купальників

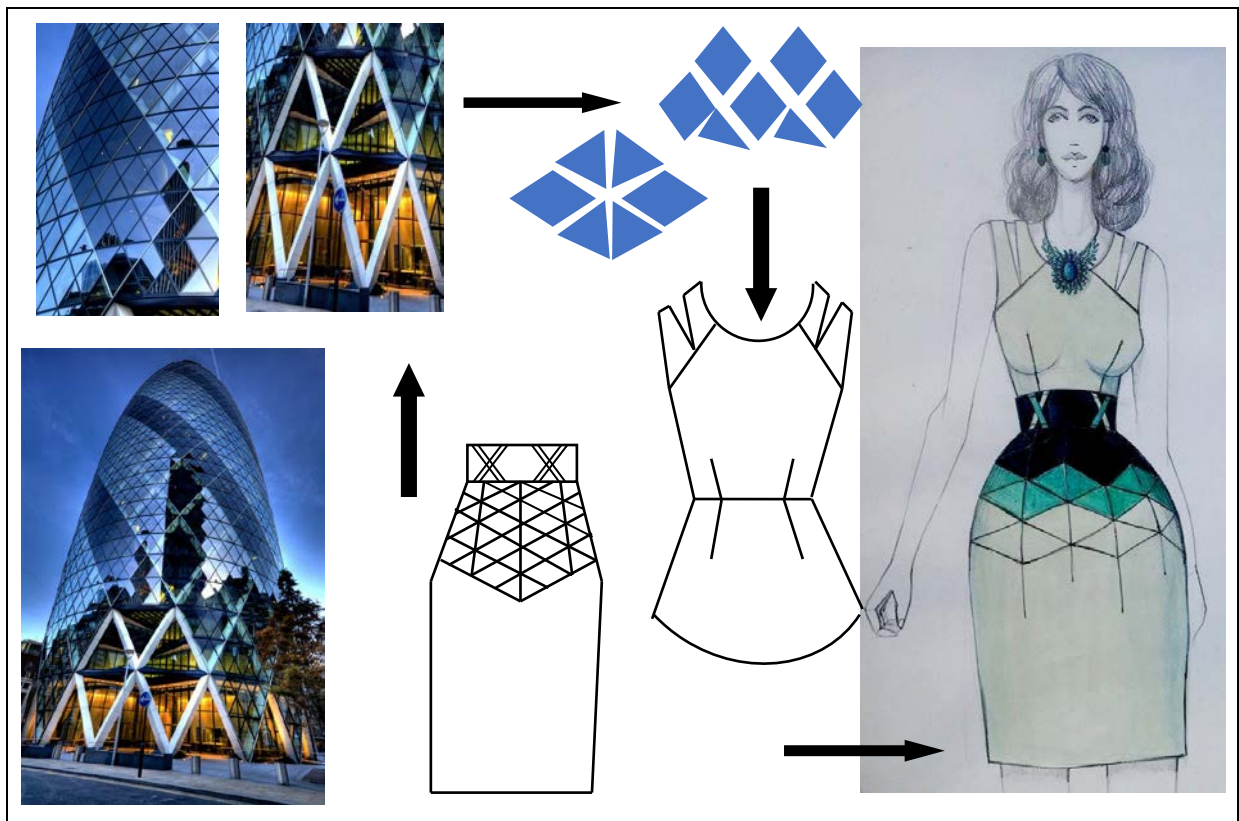

Рис.3 Принципи використання структурних модулів архітектурних форм в проектуванні асортиментної капсули повсякденного одягу

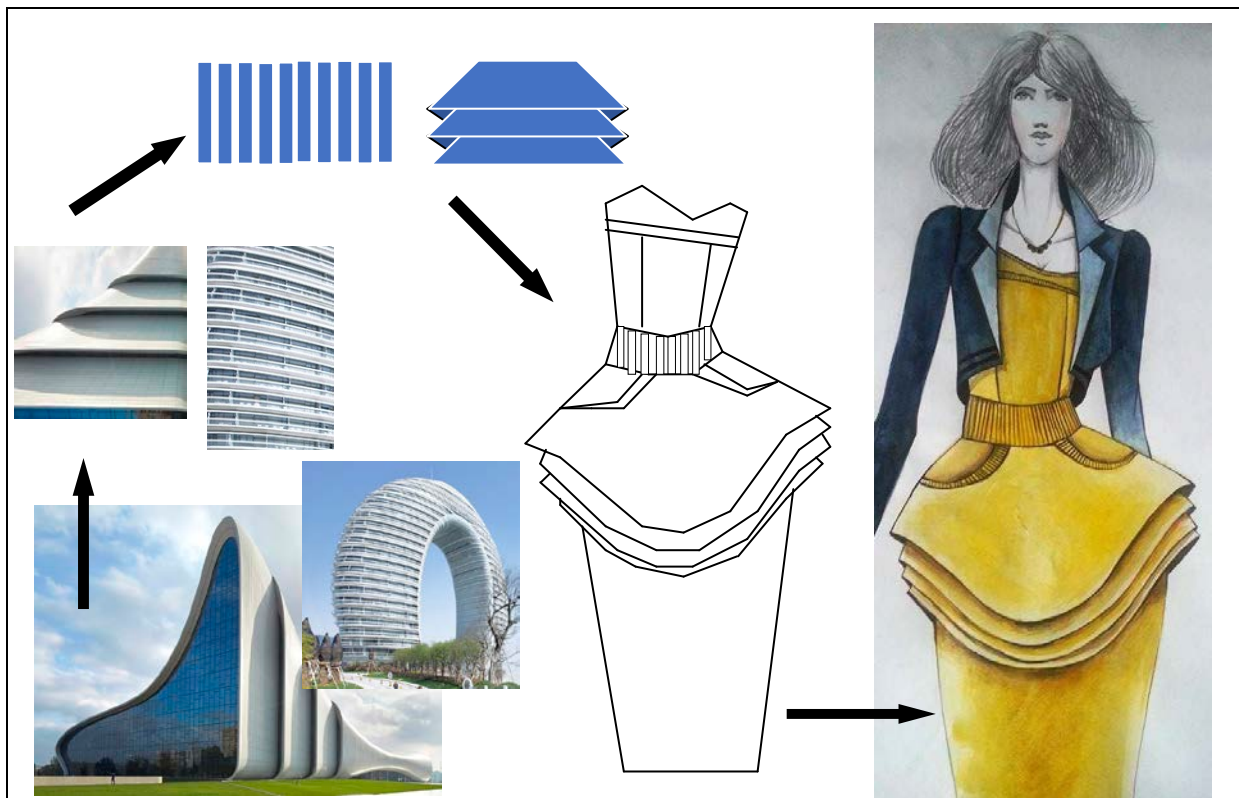

Рис.4 Принципи використання структурних модулів архітектурних форм в проектуванні асортиментної капсули офіційно-ділового одягу

Системність та послідовність виконання вищезазначених наукових методів надали можливість вдосконалення тектонічної структури та пластики форм при проектуванні сучасної колекції жіночого одягу на основі авангардної течії «футуризм» (рис. 5).

Рис. 5 Ескізи колекції жіночого одягу з вдосконаленою тектонічною структурою та пластикою форми, на основі авангардної течії «футуризм»

Висновки: Наукові дослідження, проведені в роботі, дали можливість визначити пластичні та тектонічні особливості будови архітектурних форм в футуристичному стилі, та актуальність використання досліджуваної теми в розробці системного підходу до проектування.

Дані отримані в результаті дослідження практично апробовані та можуть бути використані в художньому проектуванні колекції сучасного одягу.

Список використаних джерел

1. Азизян И. А. Итальянский футуризм и русский авангард // Азизян И. А. — Искусствознание. 1/99. С. 329 с.
2. Бобринская Е. А. Футуризм. — М.: Галарт, 2000. — 192 с. Бобринская Е. А. — ISBN 5-269-009315
3. Портал о ретро стиле, моде и шитье. Назад к космической моде: притягательность футуризма. — Режим доступа: <http://viktorianna.ru/>
4. Веб-портал, экстравагантная мода: 10 актуальных элементов в стиле футуризма — Режим доступа: <http://womanway.com.ua/>
5. Зелинг Шарлотта. Мода. Век модельеров. 1900-1999 / Ш.Зелинг, пер. с немецк. — Köln.: Könenann, 2000. — 655 с.
6. Ніколаєва Т. В. Тектоніка формоутворення костюма: навч. посібн.: [3-тє вид., доповн.] / Т. В. Ніколаєва. — К.: Арістей, 2011. — 340 с.
7. Чупріна Н. В. Методологія сучасних наукових досліджень: навч. Посіб. Для студ. Вищих навч. Закладів / Н. В. Чупріна. — К. : КНУТД, 2009. - 246 с.

References

1. Azizyan I. A. Ital'yanskiy futurizm i russkiy avangard //Azizyan I. A. — Iskusstvoznanie [in Russian].
2. Bobrinskaya E. A. (2000). Futurizm. — M.: Galart — 192 s. Bobrinskaya E. A. — ISBN 5-269-009315 [in Russian].
3. Portal o retro stile, mode i shit'ye. Nazad k kosmicheskoy mode: prityagatel'nost' futurizma. — Rezhim dostupa: <http://viktorianna.ru/> [in Russian].
4. Veb-portal, ekstravagantnaya moda: 10 aktual'nykh elementov v stile futurizma — Rezhim dostupa: <http://womanway.com.ua/> [in Russian].
5. Zeling Charlotta. (2000). Moda. Vek model'yerov. 1900-1999 / Sh.Zeling, per. s nemetsk. — Köln: Könnemann [in Russian].
6. Nikolaeva T. V. (2011). Tektonika formoutvorennya kostyuma: navch. posibn.: [3-te vid., dopovn.] / T. V. Nikolaeva. — K.: Aristey [Ukrainian].
7. Chuprina N. V. (2009). Metodologiya suchasnikh naukovikh doslidzhen': navch. Posib. Dlya stud. Vishchikh navch. Zakladiv / N. V. Chuprina. — Kyiv: KNUTD [Ukrainian].

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ТЕКТОНИЧЕСКОЙ СТРУКТУРЫ И ПЛАСТИКИ КОСТЮМА НА ОСНОВЕ ИЗУЧЕНИЯ АВАНГАРДНОГО ТЕЧЕНИЯ "ФУТУРИЗМ"

КАЦЫМОН М.О., НИКОЛАЕВА Т.И., КУДРЯВЦЕВА Н.И.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Цель. Выявление и анализ пластичных и тектонических особенностей строения архитектурных форм в "футуристическом" стиле, разработка системного подхода к проектированию коллекции женской одежды с усовершенствованными тектоническими и пластичными характеристиками.

Методика. Исследование в общих чертах являет собой комплекс научных принципов: метод социологического опроса был проведен для выявления преобладающих составных элементов формы; системно - структурный анализ позволил определить систему взаимосвязанных элементов; морфологический анализ проводился с целью исследования составных элементов внутреннего заполнения плоскостей формы; проанализированы геометрические и обтекаемые аэродинамические формы, сформированные поверхности плоскостей, принципы строения модульных конструкций, которые присущие футуристической архитектуре.

Результаты. На основе комплексного подхода к художественному проектированию одежды была разработана коллекция современной женской одежды, с элементами футуристической архитектуры.

Научная новизна. Исследование избранной темы дало возможность усовершенствования нового подхода к определению конструктивных особенностей и модульного строения составных элементов костюма в художественном проектировании, которые базируются на постепенном анализе всех видов информации (текстовая, иллюстративная, видеоматериалы).

Практическая значимость. Исследованный материал может применяться в работе специалистов, которые работают в сфере дизайна и проектирования (дизайнеры, стилисты, художники). На основе проведенных исследований разработана перспективная коллекция одежды, которая имеет усовершенствованную тектоническую структуру и высокий уровень эстетической привлекательности.

Ключевые слова: *футуристический стиль, аэродинамическая форма, пластичная форма, тектоника, архитектура, модуль, конструкция, структура формы.*

IMPROVING THE TECTONIC STRUCTURE AND PLASTIC SUIT BY STUDYING AVANT-GARDE MOVEMENT "FUTURISM"

KATSYMON M.O., NIKOLAEVA T.I., KUDRYAVSEVA N.I.

Kyiv National University of Technologies and Design

The purpose. Detection and analysis of plastic and tectonic structural features of architectural forms in "futuristic" style and develop a systematic approach to projection women's clothing collection with advanced plastic and tectonic characteristics.

Methodology. The research is a complex of general principles: method poll was conducted for identify the predominant components of form; system - structural analysis allowed to define a system of interconnected elements; morphological analysis was performed with purpose to study the components of internal filling planes of form; analyzed geometric and streamlined aerodynamic shapes, molded surface planes, principles of structure modular designs, that are inherent for futuristic architecture.

Findings. Based on a comprehensive approach to the artistic design of clothing was developed collection of contemporary women's clothing, with elements of futuristic architecture.

Originality. The research of a chosen topic gave opportunity for improvement of the new approach to the definition of design features and the modular structure of the constituent elements of costume in the artistic design, which based on progressive analysis of all types of information (text, illustrative, video).

Practical value. Researched material can be used in the professionals working in design sphere and projection (designers, stylists, artists). On the basis of researchers design a prospective collection of clothing that has improved tectonic structure and a high level of aesthetic appeal.

Keywords: *futuristic style, aerodynamic shape, plastic mold, tectonics, architecture, module of design, the structure forms.*